

Meditatie over Jesaja 43:1-7

10 mei 2020

Geliefden in de Here Jezus Christus,

Stel je eens voor, stelt u zich voor, dat je de moeder bent – het is tenslotte Moederdag vandaag - van de volgende tweeling en je hoort hun gesprekje.

Er waren eens twee baby's in de baarmoeder van een moeder. De ene vroeg de ander:

"Geloof jij in een leven na geboorte?"

De ander antwoordde: "Natuurlijk! Er moet iets zijn na geboorte. Misschien zijn we hier om ons klaar te maken voor wat we later zullen zijn."

"Onzin," reageerde de eerste. "Er is geen leven na geboorte, wat zou dat leven moeten zijn?"

"Ik weet het niet, maar er zal meer licht zijn dan hier, misschien lopen we met onze benen en eten we met onze mond."

"Dat is absurd!" Riep de eerste baby weer. "L open is onmogelijk en eten met onze mond, waanzin! De navelstreng zorgt voor voeding, leven na geboorte is onmogelijk, de navelstreng is te kort..."

"Ik denk toch dat er iets is en misschien is het er anders dan hier..."

"Maar niemand is ooit teruggekeerd van daar. Geboorte is het einde van het leven en na geboorte is er niets anders dan donkerte en angst en het brengt ons nergens."

"We weten niet zeker hoe het is," reageerde de ander, "maar zeker zullen we moeder zien en zij zal voor ons zorgen."

"Moeder?? Geloof jij in moeder? Waar is ze dan nu?"

"Ze is helemaal om ons heen, het is in haar waar wij leven, zonder haar zou deze wereld er niet zijn."

"Ik zie haar niet, dan is het logisch dat ze niet bestaat." Verzuchtte de eerste baby, vanwege zoveel domheid. Waarop de ander reageerde: "Soms als je in stilte bent, dan kun je haar horen, dan kun je haar ontvangen. Ik geloof dat er een realiteit is na geboorte en wij zijn hier om onszelf klaar te maken voor die realiteit..."

En de ene baby ervaart de nabijheid, terwijl de andere nauwelijks kan geloven in het bestaan van een moeder, omdat die naar zijn beleving onnoemelijk ver weg is...

Hoe kun je als moeder van deze tweeling de ene aan z'n verstand brengen dat de baarmoeder niet het eindstation is en dat je er wel degelijk bent? Hoe zou je ze kunnen bereiken? Hoewel ze in je eigen lichaam leven en groeien, en hoewel je van begin af aan een unieke band met ze opbouwt, toch zijn ze onbereikbaar voor je. Je kunt wel iets tegen ze zeggen, maar horen ze dat als jouw stem? En kunnen ze begrijpen waar je het over hebt? Je kunt ze wel vertellen hoe de wereld eruit ziet, maar ze zullen zich er nauwelijks een voorstelling bij kunnen maken. Het enige wat zij kennen is de warme krappe wereld van de baarmoeder. Je kunt ze niet eens in de ogen kijken; zij leven gek genoeg toch gescheiden van onze wereld.

Hoe nabij je als moeder ook bent, toch is er een enorme afstand.

Dit beeld helpt ons om een beetje te begrijpen wat er in die eerste verzen van Jesaja 43 op ons af komt. Het volk Israël is weggevoerd naar Babel, zo'n 800 kilometer door de woestijn naar het noordoosten. Een reis van zeker 1000 kilometer om de woestijn heen scheidt hen van hun geliefde thuisland. Ze zijn verslagen door de Babyloniërs en dus is die 1000 kilometer niet de enige afstand die ze moeten overbruggen; ze zullen ook nog vrij moeten zien te komen van de Babylonische overheersing. Jeruzalem, hun trots, met de tempel waar de Heere hun God woont, is onnoemelijk ver weg...

Hoe zouden ze iets van Hem kunnen horen? Zou de Heere hen kunnen bereiken en helpen? Naar hun beleving is de Heere God ontzettend ver weg.

En dat is een ervaring waar je vandaag ook mee kunt worstelen. Dat God zo ver weg lijkt... Zou dat ook echt zo kunnen zijn? En dat dát de reden is dat Hij niet kán helpen?

[...]

Want wat staat er eigenlijk direct na die overbekende woorden van vers 1 en 2? Die kom je nogal eens tegen op kaartjes en in dagteksten. Het is een liefdesverklaring van de Heere God aan Zijn volk; en door geloof ook aan ons. Maar heb je weleens verder gelezen? In één adem door klinkt er ineens oorlogstaal. Oorlogstaal ja. Je hoort het goed.

*Jesaja 43:1 Maar nu, zo zegt de HEERE,
uw Schepper, Jakob, uw Formeerder, Israël:
Wees niet bevreesd, want Ik heb u verlost,
Ik heb u bij uw naam geroepen, u bent van Mij.
2. Wanneer u zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn,
door rivieren, zij zullen u niet overspoelen.
Wanneer u door het vuur zult gaan, zult u niet verbranden,
geen vlam zal u aansteken.
3. Want Ik ben de HEERE, uw God,
de Heilige van Israël, uw Heiland.
Ik heb Egypte als losgeld voor u gegeven,
Cusj en Seba in uw plaats.
4. Sinds u kostbaar bent in Mijn ogen,
bent u verheerlijkt en heb Ik u liefgehad.
Daarom heb Ik mensen gegeven in uw plaats
en volken in plaats van uw ziel.*

Wat zegt de Heere God hier eigenlijk? Het ene volk als losgeld geven om een ander volk te bevrijden?? Je kunt ook lezen: *Ik heb Egypte prijsgegeven voor u. ??*

Dat is onderhandelingstaal van oorlog. Zo worden krijgsgevangenen geruild tussen twee landen die met elkaar in oorlog zijn zonder dat er een winnaar is. Dit gaat over het vrij krijgen van onderdanen die in bezet gebied leven, omdat je niet in staat bent de vijand daar te overwinnen!

En God zegt hier: 'Ik heb voor jullie betaald, Mijn volk. Ik moest andere volken prijsgeven, overgeven, om jullie te kunnen vrijkopen.' Waar gaat het hier over? Aan wie heeft God die volken dan

prijgsgegeven? En waarom moet God überhaupt onderhandelen? Hij is toch almachtig?! Heeft Hij dan vijanden die Hij niet kan overwinnen? Is Zijn macht dan beperkt?

Hier raken we de kern aan van onze vraag over Gods nabijheid. Over of Zijn liefde en zorg zomaar alle mensen kan bereiken. En dus ook over de vraag hoe het komt dat Hij soms zo ver weg lijkt in je leven.

Zoals het volk Israël letterlijk onder de macht van een vijandelijke heerser leefde, daar in Babel, zo leefden zij ook geestelijk onder de macht van een vijandelijke heerser. Het volk Israël was destijds overwonnen omdat ze keer op keer Gods liefde hadden afgewezen. De ene na de andere koning deed wat slecht was in Gods ogen. Zwakke mensen werden uitgebuit om er zelf rijker van te worden. Vreemdelingen werden misbruikt. En in plaats van God alleen te eren, werden ook verschillende andere goden geëerd. En het volk ging daarin mee. Men wilde God niet. En als je de Heere bij je vandaan duwt, dan kom je steeds verder bij Hem weg te staan...

Hebben wij als Nederlands volk de Heere God niet buitenspel gezet? Ons van Hem afgekeerd? We hebben als volk tientallen jaren lang ons best gedaan om van Gods bemoeienis af te komen, hoe kunnen we dan nu van Hem verlangen dat Hij ingrijpt?
Niet God is ver van ons, maar wij zijn ver van Hem...

Niet God is ver weg van het volk Israël, maar het volk is ver weg van God. Zij wilden God niet. En dan zien we op een gegeven moment dat de maat vol is bij de Heere God. Zoals we in Romeinen 1 kunnen lezen, komt er dan een moment dat God ons overgeeft aan onze eigen verlangens. Maar als je God niet wilt, dan kom je automatisch in handen van de machten van verderf en chaos, van overheersing en onderdrukking, en uiteindelijk van de dood.

Waarom doet God dat? Kan Hij dat dan niet voorkomen?

Dat is het tweede belangrijke punt vanavond. God laat ons toe om bij Hem vandaan te gaan, niet omdat Hij die kwade machten niet kan overwinnen, maar vanwege de liefde.

Want denk eens even terug aan die twee baby's van het begin... Kun je als moeder van die tweeling voorkomen dat één van hen er niet aan wil dat jij er bent? Hoe kun je hen bereiken met je liefde? De liefde heeft een enorm risico bij zich, dat we allemaal kennen. Het is het risico van afwijzing... Je kunt liefde immers niet afdwingen. Je kunt die leuke jongen waar je helemaal verliefd op bent niet dwingen om verliefd te zijn op jou...

Als jij graag naar een feestje toe wilt gaan, maar je ouders verbieden het, dan kun je ze niet dwingen dat ze je kunnen vertrouwen omdat jij van hen houdt. En als u als ouders uw kind wegen ziet opgaan die u niet wilt, omdat ze niet goed zijn voor uw kind, dan kunt u uw kind niet dwingen om u lief te hebben en te stoppen op die verkeerde weg. Liefde laat zich niet dwingen, die kun je alleen maar winnen...

Ik weet dat er ouders in onze gemeente zijn die helaas maar al te goed weten waar het over gaat... Kinderen die om onduidelijke redenen niets meer met hen te maken willen hebben. Of kinderen die je in het gezicht uitlachen als je hen stimuleert om aan hun toekomst te werken in plaats van te leven voor de lol. Of kinderen die God en geloof verachten en daarover niet meer met je willen spreken... Je zou zo graag willen dat ze anders kiezen en jouw liefde beantwoorden. Maar je merkt: de liefde kun je niet dwingen.

En ik weet er niet van dat het in gezinnen in onze gemeente voorkomt, maar het kan ook andersom: dat ouders hun kinderen geen oprechte aandacht geven. Of dat ze hen niet de ruimte geven om zichzelf te zijn. Je voelt je als kind dan onbegrepen. Je zou zo graag zien dat je ouders jouw liefde voor hen beantwoorden. Maar je merkt: de liefde kun je niet dwingen.

Laat je dan nu bemoedigd worden door het Woord van God: Hij weet precies wat het is als je liefde niet beantwoord wordt. We hebben een God die weet wat het is om te lijden aan de liefde.

De Heere God moet onderhandelen met de machten van deze wereld, omdat wij mensen overlopers zijn. Als wij denken dat we God niet hoeven te eren en lief te hebben in álles, dan drijven we onszelf verder in handen van die machten. Het is de consequentie van dat de Vader ons vrijlaat om Hem van harte lief te hebben. Zoals in die gelijkenis van de verloren zoon en de wachtende vader. Die vader kon zijn jongste zoon ook niet tegen houden toen hij zijn erfdeel wilde hebben om zijn eigen leven te gaan leiden. Want de liefde is niet af te dwingen. En de liefde laat vrij.

Daarom heeft de boze ook recht van spreken als God de Vader ons thuis wil halen. ‘Wacht eens even, U wilt Uw kinderen wel thuis halen, maar ze hebben er zelf voor gekozen om bij U vandaan te gaan. En dan kiezen ze er zelf voor om onder mijn macht te komen leven. Als U ze wilt hebben, dan moet U ervoor betalen.’

Het lijkt alsof onze God beperkt wordt door de macht van de boze, maar de boze heeft alleen maar macht omdat God vrijheid geeft uit liefde. Het is dus Zijn eigen liefde waardoor God het risico loopt dat Zijn kinderen ver van huis raken.

Maar God laat het er niet bij zitten. Hij grijpt in en koopt Zijn volk Israël vrij in ruil voor Egypte, Cush en Seba. Hij kocht ons vrij in ruil voor Zijn eigen Zoon. De Vader gaf de Zoon in ruil voor onze vrijheid. Zo toont de Vader ons Zijn liefde. Herinner je dan wie je bent, in Hem, door Hem en voor Hem: vrijgekocht, geroepen bij je naam. En laat je opnieuw of voor het eerst overwinnen door Zijn liefde.

Amen

Drs. F.J.M. van Elk
Mei 2020